

MTÜ VÕRUMAA PARTNERLUSKOGU
STRATEEGIA MEEDE 2

1. Meetme 2 nimetus ETTEVÕTLUSE MEEDE
1.1 Alameetme 2.2 nimetus Väiketootmisettevõtete arendamine ¹
2. Meetme eesmärk Meetme eesmärk: Kohaliku tootmisettevõtluse arendamise läbi piirkonna elukvaliteedi ning tööhõive parandamine. Otsesed eesmärgid: <ul style="list-style-type: none">
• Suurendada piirkonna väiketootmisettevõtete konkurentsivõimet
• Aidata kaasa tootearendusele ning toetada uuenduslike toodete ja tehnoloogiate kasutuselevõttu
• Aidata kaasa ettevõtluse jätkusuutlikule arengule tegevuspiirkonnas
3. Toetatavad tegevused² <u>Toetatavad tegevused on järgmised:</u> <ol style="list-style-type: none">
1. tootmisehoone rekonstrueerimine, laiendamine ja uue ehitamine (v.a. asendusinvesteeringud³);
2. olemasoleva tootmisehoone nõuetele vastavusse viimiseks tehtavad ehitustööd (v.a. asendusinvesteeringud);
3. infrastruktuuriinvesteeringud ettevõtluse seisukorra parandamiseks, s.t. elektrivarustuse, veevarustuse, kanalisatsiooni ja telekommunikatsiooni investeeringud ja investeeringud teedesse⁴;
4. kavandatavad tegevused (ehitiste projekteerimine, detailplaneeringute koostamine, tasuvusuuringute läbiviimine jms (LEADER määruse § 24 p.2¹ alusel (kehtiv alates 21.07.2011)
5. tootmisprotsessiga ja äriplaaniga otseselt seotud uute masinate või seadmete soetamine, sealhulgas masina või seadmega seotud tarkvara ostmine, paigaldamine ja rakendamine;
6. toetusega soetatud või olemasoleva ja äriplaaniga otseselt seotud seadme või masina kasutamise koolitus;
7. toote arendamine, muutmine või täiendamine ja disainilahenduse loomine;
8. toetuse saanud tegevusega seotud turundustegevus;
9. patentide, kaubamärgi ja kasuliku mudeli taotlemine, vastavalt Patendiseaduses või Kasuliku mudeli seaduses sätestatud tingimustel ja kehtestatud korras. Samuti litsentside, patendi või kasuliku mudeli ostmine;
10. tööstusomandialaste infouringute tellimine, tööstusomandi õiguskaitse alane nõustamine ning teiste ettevõtete või teadusasutuste poolt lepingute alusel teostatud ja projekti eesmärgi saavutamiseks otseselt seotud tööd; <u>Abikõlblikud kulud on:</u> <ol style="list-style-type: none">
1. tegevuse või investeeringuobjekti käibemaksuta maksumus, abikõlbliku tegevuse või investeeringuobjekti tähistamiseks vajaliku sümboolika käibemaksuta maksumus, kui taotleja on käibemaksukohustuslane;
2. tegevuse või investeeringuobjekti käibemaksuga maksumus, abikõlbliku tegevuse või investeeringuobjekti tähistamiseks vajaliku sümboolika käibemaksuga maksumus, kui taotleja ei ole käibemaksukohustuslane;

1 Tootmisettevõtted, kes on tegutsevad valdkonnas, mis on üles loetletud Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatoris EMTAK 2008 jaos C - töötlev tööstus.

2 Antud toetus toetab investeeringute tegemist.

3 Asendusinvesteeringuteks loetakse investeeringuid (kehtib ainult 1-telje alt rahastatavate tegevuste kohta), mille abil lihtsalt asendatakse olemasolev ehitis või selle osa või masin või seade uue ajakohastatud ehitise või selle osaga või masinaga või seadmega ilma tootmismahtu vähemalt 25 % võrra suurendamata või tootmise iseloomu või kasutatavat tehnoloogiat põhilikult muutmata. Asendus-investeeringuks ei loeta vähemalt 30 aasta vanuse ehitise täielikku lammutamist ja asendamist ajakohastatud ehitisega ega ehitise rekonstrueerimist, kui selle kulud moodustavad vähemalt 50% uue samaväärse ehitise väärtusest. Asendusinvesteeringuks ei loeta ka rohkem kui kümne aasta vanuse masina ja seadme asendamist uue masina ja seadmega. Aluseks Euroopa Nõukogu määrus 1698/2005 ja Euroopa Komisjoni määrus 1974/2006.

4 Toetus teedesse on abikõlblik ainult registrisse kantud erateede puhul.

3. objektide tehnosüsteemide ehitamisega seotud liitumistasud;
4. kavandatavad tegevused - ehitiste projekteerimine, detailplaneeringute koostamine, tasuvusuuringute läbiviimine jms
5. omanikujärelevalve, muinsuskaitse järelevalve või teiste valdkondade järelevalve tegemise maksumus kuni 3% investeeringuobjekti ehitustööde maksumusest
6. turunduskuludest on abikõlblikud: kulud trükistele, infomaterjalidele ja jaotusmaterjalidele, koduleheküljele jne;
7. ühel siseriiklikul messil ja ühel välismessil osalemisega seotud kulud: korraldajate ja esindajate sõidukulud (transpordikulud toimumiskohta ja tagasi ning kohapeal), majutuskulud, müügipindade, ruumide ja inventari rent, meediapindade ost ja rent;
8. patentide, kaubamärgi ja kasuliku mudeli ostmise või/taotlemise, tööstusomandialaste infouuringute tellimise, tööstusomandi õiguskaitse alase nõustamise ja teiste ettevõtete või teadusasutuste poolt lepingute alusel teostatud ja projekti eesmärgi saavutamise otseselt seotud tööde kulud ei tohi ületada 50% abikõlblikest kuludest;

Kavandatava tegevuse elluviimist või investeeringu tegemist ei või alustada varem ja tegevuse elluviimist või investeeringu tegemist tõendavad dokumendid ei või olla väljastatud varem kui PRIA-le projektitoetuse taotluse esitamise päevale järgneval päeval, välja arvatud rahvusvahelise koostööprojekti puhul.

Abikõlblikud kulud peavad olema põhjendatud, selged, üksikasjalikult kirjeldatud, majanduslikult otstarbekad ja vajalikud tegevuse eesmärgi saavutamiseks. Projektitoetuse taotleja tagab kasutatava toetusraha otstarbeka ja säästliku kasutamise.

Mitteabikõlblikud kulud on:

1. investeeringud ja tegevused, mis on tehtud enne taotluse esitamist PRIA-le;
2. maa ja olemasoleva ehitise ostmise, ja liisimise kulud;
3. tasu taotleja enda või tema töötaja tehtud töö eest;
4. kasutatud kauba ostmise või liisimise kulud;
5. kontorihoone ehitamise või parendamise kulud;
6. käibemaks, juhul kui projektitaotluse taotlejal on võimalik taotleda selle tagastamist "Käibemaksuseaduse" alusel;
7. tolli-, sisseveo- ja muu maks, mida hüvitatakse, tasaarveldatakse ja kustutatakse mingil muul moel ning mis ei moodusta osa Eesti maksusüsteemist või mis on ebaproportsionaalselt suur kulutus tegevuse mis tahes osale;
8. sularahamaksed;
9. riigilõiv, teenustasu pangatoimingu eest, tagatismakse, intress ja muu finantsteenusega seotud kulu;
10. õigus- ja raamatupidamisteenuse eest tasumiseks tehtud kulud;
11. amortisatsioonikulud;
12. viivis, trahv, finantskaristus ja muu rahaline karistus ning kohtumenetluse korral menetluskulud;
13. kulutused stipendiumile, annetustele, auhindadele, meenetele ja kingitustele;
14. erisoodustuselt "Tulumaksuseaduse" §48 lõike 4 mõistes tasustatav maks;
15. eksperdi töötasu, sealhulgas sotsiaal- ja tulumaks ning kohustusliku kogumispensioni ja töötuskindlustusmaksed, kui ekspert on riigiteenistuja või muu ametnik, kelle tööülesanded sarnanevad toetatava tegevusega;
16. sõiduauto ostmise või liisimise kulud;
17. Maastikusõiduki või muu mootorsõiduki ostmise ja liisimise kulud, v.a. sellise mootorsõiduki, sealhulgas rändkauplusauto ostmise kulud, mille sihtotstarve on kohaliku tegevusgrupi tegevuspiirkonnas elanikele teenuste osutamine ning kui toetust taotleb ettevõtja või MTÜ
18. kulud, mis on seotud liisingulepingu sõlmimisega, intressidega, riigilõivuga, kindlustusega, jms;
19. liisingumakse, kui asja omandiõigus ei ole hiljemalt viie aasta möödudes arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest läinud üle projektitoetuse saajale;
20. kohaliku omavalitsusüksuse ülesande asendamiseks tehtud kulud;
21. asendusinvesteeringu kulud;
22. projekti elluviimisega seotud projektijuhi tasu
23. muud kulud, mis ei ole tegevuse või investeeringuobjektiga otseselt seotud;
24. kulud, mis on vastuolus nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikliga 71 ja komisjoni määruse (EÜ) nr 1974/2006 artiklis 55 kehtestatud abikõlblikkuse kriteeriumiga

4. Meetme sihtgrupp

Võrumaa Partnerluskogu piirkonnas vähemalt üks aasta tegutsenud mikroettevõtjad⁵ või füüsilisest isikust ettevõtjad⁶:

- 1) kes tegutsevad valdkonnas, mis on üles loetletud Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatoris EMTAK 2008 jaos C - töötlev tööstus ja
- 2) kes annavad tööd vähem kui 10-le inimesele ja
- 3) kelle aastane müügitulu ja/või aastabilansi kogumaht ei ületa 2 miljonit eurot.

5. Strateegia meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus. Toetatavad tegevused ja nende seos strateegiaga.

Võrumaa Partnerluskogu strateegia aluseks olnud sotsiaalmajandusliku analüüsi ja teenuste kaardistamise põhjal on üheks sihtrühmaks mikroettevõtjad. Strateegia toob esile vajadused:

1. väärtustada maaelu, et tegusad inimesed tuleksid ja jääksid maapiirkonda;
2. vajadus soodustada väikeettevõtete arendamist ja laiendamist olemasolevate ressursside paremaks rakendamiseks;
3. võimaldada maal tegutsevate väikeettevõtjale kättesaadavaid investeeringutoetusi;
4. toetada ja soodustada töökeskkonna parandamist.

6. Viide teljele, mille eesmärkide saavutamisele strateegia meetme rakendamine enim kaasa aitab

3. telg – maapiirkonna elukvaliteedi parandamine ja maamajanduse mitmekesistamine

7. Viide nõukogu määruses (EÜ) nr 1698/2005 toodud artikli numbrile, mis käsitleb asjaomast meetet, ning meetme kood komisjoni määruse (EÜ) nr 1974/2006, milles sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 (Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad (ELT L 368, 23.12.2006 lk 74-84), lisa II kohaselt

Maamajanduse mitmekesistamise toetus mikroettevõtte rajamiseks ja arendamiseks, pidades silmas ettevõtluse edendamist ja majanduskeskkonna arendamist.

Kood 311, 312, 313 ja 331

Põllumajandustoodetele ja metsasaadustele lisandväärtuse andmine

Kood 111, 121, 123 ja 124

8. Viide arengukava meetmele juhul kui strateegia meede sellega kattub.

Ei kattu

9. Saavutatavad indikaatorid ja sihttasemed

Indikaatori tüüp	Indikaator	Eesmärk 2010-2013
Väljundnäitajad	Toetatavate projektide arv	20
	Soetatud seadmete ja investeeringute arv	30
	Infrastruktuuriinvesteeringute arv	2
Tulemusnäitajad	Projektidest kasusaajate arv	200
Mõjunäitajad	Kaasnevad/loodavad töökohad	5

10. Nõuded taotlejale ja toetuse saajale

Nõuded projektitoetuse taotlejale: (Leader määrus nr 75 § 29)

1. projektitoetuse taotleja saab olla osäühing, FIE, aktsiaselts, tulundusühistu, täisühing, usaldusühing; projektitoetuse taotleja annab tööd vähem kui 10-le inimesele ja aastane müügitulu ja/või aastabilansi kogumaht ei ületa 2 miljonit eurot;
2. projektitoetuse taotleja peab olema eelnevalt esitanud projektikavandi elektroonselt ning vajadusel

⁵ mikroettevõtete tingimused tulenevad Euroopa Komisjoni määrusest nr 800/2008

⁶ mikroettevõtte on: FIE, aktsiaselts, osäühing, tulundusühistu, täisühing, usaldusühing

- käima MTÜ Võrumaa Partnerluskogu kutsel kohapealsel nõustamisel;
3. projektitoetuse taotleja reaalne majandustegevus on kestnud vähemalt 1 aasta;
  4. projektitoetuse taotleja peab säilitama vähemalt olemasoleva töökohtade arvu; projektitoetuse taotlejast ettevõtja ei ole majanduslikes raskustes ja tema majandusnäitajad peavad tõendama taotleja jätkusuutlikkust;⁷
- projektitoetuse taotleja poolt rekonstrueeritav ehitis peab olema taotleja omandis või antud talle õiguslikel alustel kasutamiseks vähemalt viieks aastaks viimase toetusosa väljamaksmisest arvate;
5. kui taotletakse toetust uue hoone ehitamiseks, siis peab ehitise alune maa olema projektitoetuse taotleja omandis või peab talle olema seatud antud maa kohta hoonestusõigus;
  6. ehitis, mida ehitatakse (v.a uus püstitatav hoone) või kuhu seade paigaldatakse, või sõidu- ja veovahend, kuhu seade paigaldatakse, peab olema projektitoetuse taotleja omandis või peab olema antud talle õiguslikul alusel kasutamiseks vähemalt viieks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest;
  7. esitatav äriplaan peab muud hulgas sisaldama kavandatava tegevuse või investeeringu üksikasju (muuhulgas omaosaluseks vajalike vahendite allikat) ning tooma välja eesmärgid, mida tegevuse või investeeringuga kavatakse saavutada;

Projektitaotluse esitamiseks nõutavad dokumendid:

1. vormi kohane avaldus (Leader määruse nr.75 lisa 6) ja tegevusgrupi koostatud lisa nr.2
2. seadusjärgse esindusõigusega isiku puhul tema volitusi tõendav volikiri;
3. äriühingu puhul taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta kinnitatud majandusaasta bilanss ja kasumiaruanne;
4. füüsilisest isikust ettevõtja puhul taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta bilanss ja kasumiaruanne või taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud kalendriaasta kohta esitatud residentidist füüsilise isiku ettevõtlusest saadud tulu deklareerimise vormi;
5. projektitoetuse taotleja äriplaan;
6. ettevõtja puhul, kes taotluse esitamise ajaks ei ole «Raamatupidamise seaduse» kohaselt pidanud koostama majandusaasta aruannet, tegevus-, bilansi ja kasumiaruande ärakiri või raamatupidamisregistrite alusel koostatud tulude ja kulude koonddokumendi ärakiri;
7. **Vähese tähtsusega abi teatise vorm (Leader määruse nr 75 lisa 8)**
9. hinnapakkumuse ärakiri või kavandatava tegevuse eeldatav maksumuse arvestus kululiikide kaupa (hinnapakkumus(ed) peab vastama Leader määruse nr.75 § 33 toodud nõuetele); Hinnapakkumus peab kehtima vähemalt kuus kuud taotluse esitamise ajal kohalikele tegevusgruppidele.
10. ehitise puhul ehitusloa või kohaliku omavalitsusüksuse kirjaliku nõusoleku ärakiri, kui see on nõutav «Ehitusseaduse» kohaselt;
11. ehitise puhul ärakiri ehitusprojekti joonistest ehitise üldvaadete kohta koos ehitusprojekti seletuskirjaga;
12. ärakiri dokumendist, mis tõendab, et kavandatav ehitis, mida ehitatakse või kuhu inventar või seade paigaldatakse, või mootorsõiduk, kuhu seade paigaldatakse, kuulub taotleja omandisse või on antud taotlejale õiguslikul alusel kasutamiseks vähemalt viieks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest, ning hoone püstitamise korral kuulub selle alune maa taotleja omandisse või on sellele taotleja kasuks seatud hoonestusõigus vähemalt viieks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest;
14. ettevõtja puhul taotluse esitamise aastale eelnenud majandusaasta seisuga põhivara nimekiri või põhjendatud juhul väljavõtte nimekirjast, kui taotletakse toetust investeeringu tegemiseks. Põhivara nimekiri peab kajastama andmeid põhivara soetamise aasta ning põhivara soetamis- ja jääkväärtuse kohta;

Projektitoetuse taotleja vastab projektitoetuse saamiseks esitatavatel nõuetele, kui kinnitab, et:

1. ta eristab selgelt oma raamatupidamises projektitoetuse kasutamisega seotud kulud ning neid

⁷ Siin peab taotleja vastama järgmistele nõuetele: taotleja võlakordaja ehk võörkapitali osakaalu näitaja, mille arvutamisel jagatakse kohustuste summa koguvara summaga, ei olnud taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaastal suurem kui 0,8 ja taotleja maksevõime näitaja, mille arvutamisel jagatakse käibevara summa lühiajaliste kohustuste summaga, oli taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaastal suurem kui 1.

- kajastavaid kulu- ja maksedokumentid muudest kulu- ja maksedokumentidest;
2. ta ei ole saanud ega taotle samal ajal sama tegevuse või investeeringobjekti kohta toetust riigieelarvelistest, sealhulgas Euroopa Liidu või muudest välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi;
  3. kui ta on saanud varem toetust riigieelarvelistest, sealhulgas Euroopa Liidu või muudest välisvahenditest või on saanud muud tagastamatut riigiabi, mis on kuulunud tagasimaksmisele, ja on tagasimaksmisele kuulunud summa tähtajal tagasi maksnud või toetuse tagasimaksmise ajatamise korral on tagasimaksed tasutud ettenähtud tähtajal ja summas;
  4. tema suhtes ei toimu likvideerimismenetlust ega ole tehtud pankrotiotsust;
  5. ettevõtja ei ole majanduslikes raskustes;
  6. tal ei ole projektitaotluse esitamise ajal riiklikku maksu maksuvõlga või riikliku maksu maksuvõla tasumine on ajatatud. Maksuvõla tasumise ajatamise korral on maksuvõlg tasutud ajakava kohaselt

Nõuded projektitoetuse saajale: (Leader määrus nr 75 § 42)

1. alates projektitoetuse taotluse esitamisest kuni viie aasta möödumiseni PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest teavitab toetuse saaja viivitamata PRIAt ja MTÜ Võrumaa Partnerluskogu kirjalikult oma postiaadressi ja kontaktandmete muutumisest;
2. teavitama koolituse, seminari, infopäeva või muu ürituse toimumisest PRIAt ja MTÜ Võrumaa Partnerluskogu seitse tööpäeva enne nimetatud ürituse toimumist elektroonselt või posti teel väljastusteatega tähtkirjaga;
3. esitama pärast abikõlblike kulutuste tegemist ja investeeringu elluviimist kuni neljas osas ühe projektitaotluse kohta PRIA-le vormikohase kuludeklaratsiooni (Leader määruse nr.92 lisa 8) toetuse osaliseks või täielikuks väljamaksmiseks koos vajalike dokumentide koopiatega kahe aasta jooksul arvates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsuse tegemisest;
4. tagama kavandatava projekti lõpliku elluviimise viie aasta jooksul arvates kavandatava projekti toetuse viimase toetusosa väljamaksmisest PRIA poolt;
5. esitama viimase kuludeklaratsiooni kahe aasta jooksul peale taotluse rahuldamise otsuse, kuid mitte hiljem kui 31. detsember 2014.a;
6. eristama selgelt oma raamatupidamises projektitoetuse kasutamisega seotud kulud ning neid kajastavad kulu- ja maksedokumentid muudest kulu- ja maksedokumentidest

11. Toetussumma ja -määrad

Väikseim toetus taotleja kohta ühes taotlusvoorus on **3 200** eurot ja suurim toetus taotleja kohta ühes taotlusvoorus **38 400** eurot.

Toetusmäär on:

1. kuni 60% investeeringuobjekti abikõlblike kulude maksumusest;
2. infrastruktuuriinvesteeringu (elektrivarustus, veevarustus ja kanalisatsioon, telekommunikatsioon ja teed) puhul kuni 60% investeeringuobjekti abikõlblike kulude maksumusest;
3. kuni 50% projekti kogumaksumusest, kui toetatav tegevusvaldkond kattub meetme koodide 111, 121 ja 123 toetatavate tegevustega. Koodi 121 korral kuni 40% projekti kogumaksumusest, kui taotleja ei ole noor põllumajandustootja ja/või ei asu ebasoodsal alal (MAK 2007-2013 lisa 4).
4. mootorsõiduki ostmiseks ja kapitalirendile võtmiseks projektitoetuse taotlemise korral antakse ettevõtjale projektitoetust kuni 40% investeeringuobjekti abikõlblike kulude maksumusest.(Leader määrus nr 75 §34 lg 6)

Ühes taotlusvoorus saab projektitoetuse taotleja esitada ühe projektitaotluse ühe alameetme kohta

Meede võib sisaldada vähese tähtsusega abi. Vastaval juhul kohaldatakse vähese tähtsusega abi andmise reegleid.

Vähese tähtsuse abina käsitletava toetuse (EÜ nr 1998/2006) suurus koos jooksva majandusaasta ja kahe eelneva majandusaasta jooksul eraldatud vähese tähtsusega abiga ei tohi ületada 200 000 eurot.

Projektitoetuse maksimaalne suurus ühe projektitoetuse kohta on 200000 eurot(Leader määrus nr 75§34 lg7)